

Kaasava eelarve menetlemise kord

§ 1. Üldsätted

(1) Määrus reguleerib Elva valla eelarve koostamisel kaasava eelarve menetlusprotsessi korraldamist.

(2) Kaasav eelarve on eelarve menetlemisel rakendatav menetlusprotsess, mille käigus antakse osa kohaliku omavalitsuse eelarve vahendite kasutamise otsustamise õigusest kohaliku omavalitsuse elanikele.

(3) Kaasava eelarve eesmärk on elanike kaasamine eelarve koostamise protsessi, võimaluse andmine kohaliku kogukonna liikmetele vallaelarve koostamisel määruuses sätestatud summa osas teha ettepanekuid valla elu edendamiseks ja osaleda hääletusel parimate ideede väljaselgitamiseks.

§ 2. Kaasava eelarve maht

(1) Kaasava eelarve suurus Elva valla eelarves on nelikümmend viis tuhat (45 000) eurot.

(2) Kaasavat eelarvet rakendatakse piirkondade põhiselt, kogusumma 45 000 eurot jaotatakse kolme rahvahääletusel kõige rohkem hääli saanud ettepaneku vahel tingimusel, et kaasava eelarve objektid peavad asuma valla erinevates piirkondades. Ühe objekti maksimaalne rahastussumma kaasava eelarve raames on viisteist tuhat (15 000) eurot.

(3) Piirkonna all mõistetakse Elva vallaks ühinenud omavalitsuste alasid - Elva linna piirkond, Konguta piirkond, Palupera piirkond, Puhja piirkond, Rannu piirkond, Rõngu piirkond (sh Aakre külad).

§ 3. Kaasava eelarve objekt

(1) Kaasava eelarve objekt on kaasava eelarve vahenditest Elva valla territooriumile ehitatav hoone või rajatis.

(2) Kaasava eelarve objekt peab pärast valmimist olema piiranguteta kõigile kasutamiseks vastavalt selle kasutamise otstarbele ja pakkuma avalikku hüve.

(3) Kaasava eelarve objekt peab pärast valmimist kuuluma valla omandisse.

(4) Kaasava eelarve objekti valmimise järel ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele.

(5) Kaasava eelarve objekti eeldatav maksimaalne kogumaksumus valla eelarvest on 15 000 (viisteist tuhat) eurot.

§ 4. Kaasava eelarve menetlusest teavitamine

Elva Vallavalitsus (ametiasutusena, edaspidi vallavalitsus) tutvustab avalikkusele kaasava eelarve menetlemise protsessi ja eesmärgi Elva valla veebilehel, valla infolehes ja muudes teabekanalites, kutsudes isikuid üles esitama ettepanekuid kaasava eelarve objektide kohta määruses sätestatud tähtjaks.

§ 5. Ettepaneku esitamine

(1) Ettepaneku kaasava eelarve objekti kohta võib esitada igaüks.

(2) Ettepanek esitatakse vallavalitsusele 1.–15. septembrini toimuva ideekorje raames elektrooniliselt VOLIS keskkonnas või e-posti teel elva@elva.ee.

(3) Ettepanek peab sisaldama:

1) esitaja nime, kontakttelefoni või e-posti aadressi;

2) nimetust (lühike fraas, mis iseloomustab ettepaneku sisu);

3) idee kirjeldust, planeeritavat asukohta, eesmärgi ja olulisust (lühike kirjeldus, millisele Elva valla vajadusele ettepanek vastab, millise probleemi lahendab või millise uue võimaluse avab, mis on ettepaneku eesmärk, miks on ettepaneku teostamine Elva valla eelarvest vajalik ja oluline);

4) sihtrühma (lühike kirjeldus, kes saavad probleemi lahendamisest või uue võimaluse avanemisest otsest kasu, nimetada hinnanguliselt sihtrühma suurus, vanus jm olulised tunnused);

5) ettepaneku hinnangulist maksumust;

6) kinnistuomaniku kirjalikku nõusolekut sundvalduse seadmiseks, kui kaasava eelarve objekt ehitatakse maale, mis ei ole valla omandis;

7) muud olulist infot, ideed iseloomustavat materjali (eskiis, joonis, foto, kirjeldust sellest, mida oleks idee hindajail lisaks oluline teada).

§ 6. Ettepanekute esmane analüüs

(1) Ettepanekute esmase analüüsi ja hindamise korraldab vallavalitsus.

(2) Vallavalitsus analüüsib, kas ettepanek vastab paragrahvis 3 sätestatud kaasava eelarve objekti tunnustele, vastab taotluse nõuetele, hindab ettepaneku realiseeritavust järgmisel eelarveaastal, arvutab välja ettepaneku eeldatava maksumuse ja objekti iga-aastased haldamise kulud.

(3) Juhul, kui ettepanekus ei ole paragrahvi 5 lõikes 3 nõutud andmeid, annab vallavalitsus ettepaneku parandamiseks või täiendamiseks tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui nõutud tähtjaks puudusi ei kõrvaldata, lõpetab vallavalitsuse ettepaneku edasise menetluse.

(4) Vallavalitsus võib jätta kõrvale ettepaneku, milles esitatud objekt ei vasta kaasava eelarve objekti tunnustele, sh kui objekti maksumus ületab oluliselt kaasava eelarve objekti maksimaalset eeldatavat maksumust või selle valmimise järgsed haldamis- ja majandamise kulud on ebamõistlikud suured või ei ole võimalik objekti ellu viia järgmise eelarveaasta jooksul või esinevad muud asjaolud, mille tõttu ei ole ettepanek realiseeritav.

(5) Vallavalitsus koostab ettepanekute esmase analüüsi kohta kirjaliku protokoll.

(6) Kõrvale jäetud ettepanekud edasises menetluses ei osale.

(7) Vallavalitsus esitab ettepanekud, mis vastasid nõuetele ja on realiseeritavad, koos arvamusega ettepanekute sõelumiseks moodustatud komisjonile.

§ 7. Ettepanekute sõelumine

(1) Ettepanekute sõelumiseks moodustatakse vallavalitsuse korraldusega 11-liikmeline komisjon.

(2) Komisjoni peab kuuluma:

- 1) Elva, Konguta, Palupera, Puhja, Rannu ja Rõngu piirkonnakogu või piirkonna esindaja (6);
- 2) vallavalitsuse esindajad (4);
- 3) volikogu esindaja (1).

(3) Komisjon hindab ettepanekuid lähtuvalt järgmistest kriteeriumidest:

- 1) vajalikkus ja olulisus kogukonnale;
- 2) ettepaneku realiseerimisest kasu saajate arv;
- 3) jätkusuutlikkus.

(4) Sõelumise tulemusena selgitab komisjon välja ettepanekud, millised suunatakse rahvahääletusele.

(5) Komisjoni koosoleku kohta koostatakse kirjalik protokoll.

§ 8. Rahvahääletus

(1) Vallavalitsus avaldab rahvahääletusele suunatud ettepanekud valla veebilehel vähemalt kaks nädalat enne rahvahääletuse alguskuupäeva.

(2) Vallavalitsus korraldab enne rahvahääletust ettepanekute tutvustamise avalikul koosolekul, kus antakse rahvahääletusele pandavate ettepanekute esitajatele võimalus oma ettepanekuid tutvustada.

(3) Rahvahääletuse kuulutab välja vallavalitsus.

(4) Rahvahääletuse aeg on seitse kalendripäeva.

(5) Rahvahääletus viiakse läbi elektrooniliselt.

(6) Rahvahääletusel saab osaleda iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel hääletuse ajal Elva vald.

(7) Hääletada saab isiklikult, idendifitseerides ennast isikutunnistusega või mobiil-IDga elektroonilises keskkonnas VOLIS või vallavalitsuses ja teenuskeskustes, esitades isikut tõendava dokumendi ning kasutades vallavalitsuse vastava töötaja abi. Lisaks võib vallavalitsus korraldada hääletuse ka raamatukogudes, koolides ning muudes avalikes ruumides. Täpsem info hääletuse toimumise aja kohta avaldatakse valla veebilehel ja valla infolehes.

(8) Iga rahvahääletusel osalev isik saab hääletada kuni kolme erineva, endale meelepärase ettepaneku poolt. Isik saab oma antud häält muuta kuni hääletamise lõppemiseni. Sellisel juhul jääb kehtima viimasena antud hääl.

(9) Rahvahääletuse tulemusena reastatakse ettepanekud vastavalt saadud häälte arvule, tuues välja ka piirkonna, alustades enim hääli saanud ettepanekust. Reastatud ettepanekud kinnitab vallavolikogu eelarve kinnitamisega, lisades nimekirja järgmise aasta eelarve seletuskirja.

§ 9. Ettepanekute elluviimine

(1) Vallavalitsus viib ellu esimeses järjekorras rahvahääletuse tulemusena enim hääli saanud kolm ettepanekut tingimusel, et objektid asuvad valla erinevates piirkondades.

(2) Juhul, kui kaasava eelarve objekt ehitatakse maale, mis ei ole valla omandis, seab vald kaasava eelarve objekti ehitamiseks maale avalikes huvides sundvalduse.

(3) Kui hanke tulemusel selgub, et ettepaneku maksumus ületab eelarves ettenähtud rahalisi võimalusi, annab vallavalitsus ettepaneku esitajale võimaluse kaasrahastada ettepaneku elluviimist puudujäävas osas. Kui ettepanek ei saa kaasrahastust puudujäävas osas, lõpetatakse ettepaneku elluviimine. Sellisel juhul viiakse ellu nimekirjas paremusjärjestuses järgmine objekt, arvestades lõikes 1 sätestatud põhimõtet, et kaasava eelarve objektid asuvad erinevas piirkonnas.

(4) Kui hanke tulemusel selgub, et ettepaneku maksumus on väiksem kui kaasava eelarve objekti maksimaalne maksumus, siis viiakse ellu ka paremusjärjestuselt järgmine objekt, arvestades lõikes 1 sätestatud põhimõtet, et kaasava eelarve objektid asuvad erinevas piirkonnas.

§ 10. Rakendussätted

Tunnistada kehtetuks Elva Vallavolikogu 27.08.2018 määrus nr 46 "Kaasava eelarve menetlemise kord".

§ 11. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Seletuskiri

Elva Vallavolikogu määruse

„Kaasava eelarve menetlemise kord” eelnõu juurde

Kaasava eelarve menetlus on paljudes maailma riikides, sh Eestis, kasutatav menetlus eelarve koostamisel, kus kohalikule kogukonnale on antud võimalus kohaliku omavalitsuse eelarve koostamisel teatud summa osas kaasa rääkida. Käesolev määrus muudab seni kehtinud “Elva valla kaasa Elva valla kaasava eelarve menetlemise korda”, lahendamaks praktikas tekkinud probleeme senise korra rakendamisel.

Võrreldes varasemalt kehtinud kaasava eelarve korraga on täpsustatud kaasava eelarve objektile ja taotlusele esitatavaid nõudeid, selgemalt on kirjeldatud vallavalitsuse roll ettepanekute esimeses analüüsis ning ettepanekute sõelumise protsess.

Kaasava eelarve objekt

Elva valla kaasava eelarve objekt peab olema ehitatav hoone või rajatis ning pärast valmimist kuuluma valla omandisse ning olema piiranguteta kõigile kasutamiseks. Objekti eeldatav maksimaalne kogumaksumus valla eelarvest on 15 000€ eurot.

Ettepanekute esitamine

Elva valla kaasava eelarve raames võib oma idee esitada igaüks, ettepanekuid saab esitada 1-15. septembrini VOLIS keskkonna kaudu või e-posti teel elva@elva.ee. Kõik esitatud ettepanekud avaldatakse Elva valla veebilehel. Kaasava eelarve idee esitamisel peab lähtuma sellest, et idee peaks pakkuma avalikku hüve ja olema avalikus kasutuses ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevatel aastatel eelarvetele.

Ettepanekute sõelumine

Ettepanekute esimese analüüsi teeb Elva vallavalitsus, analüüsides, kas ettepanek vastab kõikidele tingimustele ja nõuetele, hindab ettepaneku orienteeruva maksumuse ning realiseeritavust järgmisel eelarveaastal. Kui objekt ei vasta esitatud nõuetele, annab vallavalitsus võimaluse ideed täiendada. Vallavalitsus saab kõrvale jätta ettepanekud, mis ei vasta määruses välja toodud tingimustele. Kõrvale jäetud ettepanekud edasises menetluses ei osale. Vallavalitsus koostab ettepanekute esimese analüüsi kohta protokollid. Vallavalitsus esitab ettepanekud, mis vastasid nõuetele ja on realiseeritavad, koos arvamusega ettepanekute sõelumiseks moodustatud komisjonile.

11-liikmeline komisjon koosneb piirkonnakogude või piirkonna esindajatest (6), vallavalitsuse esindajad (4) ja vallavolikogu esindaja (1). Komisjon analüüsib idee vajalikkust ja olulisust kogukonnale, kasusaajate hulka ja projekti jätkusuutlikkust. Sõelumise tulemusena selgitatakse välja ettepanekud, mis pannakse rahvahääletusele.

Rahvahääletus

Kõikide rahvahääletusele pandud ideede tutvustamine toimub avalikul koosolekul, kus antakse ettepanekute esitajatele võimalus oma ideesid tutvustada.

Rahvahääletuse korraldab Vallavalitsus ning see viiakse läbi elektrooniliselt, VOLIS keskkonna kaudu. Rahvahääletuse aeg on seitse kalendripäeva. Hääletada saab iga vähemalt 16-aastane isik, kes rahvastikuregistri järgi elab Elva vallas. Oma arvamust saab avaldada ka vallavalitsuses ning teenuskeskustes, esitades isikut tõendava dokumendi ning kasutades vallavalitsuse vastava töötaja abi. Lisaks võib Vallavalitsus hääletuse korraldada ka raamatukogudes, koolides ning muudes avalikes ruumides. Täpsem info hääletuse toimumise aja kohta avaldatakse valla veebilehel.

Rahvahääletuse tulemusena tekib pingerida, millest 3 enim hääli saanud ettepanekut realiseeritakse, tingimusel, et kaasava eelarve objektid peavad asuma valla erinevates piirkondades.

Näiteks kui pingerea alusel on ettepanekute järjestus piirkondade kaupa järgmine:

1. Rõngu;
2. Rõngu;
3. Elva
4. Puhja
5.

Selle näite puhul kuuluvad realiseerimisele ideed 1,3, 4

Ettepaneku elluviimine

Rahvahääletuse tulemusena viiakse ellu 3 ideed Elva valla erinevates piirkondades, ideede elluviimise korraldab Elva vallavalitsus.

Juhul, kui kaasava eelarve objekt ehitatakse maale, mis ei ole valla omandis, seab vald kaasava eelarve objekti ehitamiseks maale avalikes huvides sundvalduse. Juhul kui ettepaneku elluviimine osutub siiski kallimaks, siis antakse ettepaneku esitajale võimalus selle elluviimist kaasrahastada. Kui ettepanek ei saa kaasrahastust puudujäävas osas, lõpetatakse ettepaneku elluviimine. Sellisel juhul viiakse ellu nimekirjas paremusjärjestuses järgmine objekt, mis asub teiste rahastuse saanud objektidega erinevas piirkonnas.

Määruse vastuvõtmiseks on vajalik volikogu poolthälte enamus.

Seletuskirja koostas:
Kertu Vuks
abivallavanem